

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Основи медіації та переговорів в соціальній сфері

підготовки

бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Основи медіації та переговорів в соціальній сфері»
підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Розробник: Світлана Чернета, доктор педагогічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальна робота. Соціальна педагогіка:

(проф. Чернета С.Ю.)

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальне забезпечення

(доц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 10 від 28 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	23 «Соціальна робота», 231 «Соціальна робота», «Соціальна робота. Соціальна педагогіка», 232 «Соціальне забезпечення», «Соціальне забезпечення», Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання <u> 3 </u>
		Семестр <u> 6-ий </u>
		Лекції <u> 10 </u> год.
		Практичні (семінарські) <u> 20 </u> год. Лабораторні <u> </u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
ІНДЗ: <u>с/немає</u>		Самостійна робота <u> 110 </u> год.
	Консультації <u> 10 </u> год.	
Мова навчання		Форма контролю: залік
		українська

II. Інформація про викладача (-ів)

ППШ Чернета Світлана Юріївна,

Науковий ступінь доктор педагогічних наук,

Вчене звання професор

Посада завідувачка кафедри, професорка кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація

Телефон +380506756783,

Електронна пошта Cherneta.Svitlana@vnu.edu.ua

Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Вивчення ВОК «Основи медіації та переговорів у соціальній сфері» сприятиме формуванню у здобувачів освіти системного розуміння процесів врегулювання конфліктів, розвитку навичок конструктивної комунікації, ведення переговорів та застосування медіаційних технологій у професійній діяльності соціального працівника.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи медіації та переговорів у соціальній сфері» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Метою вивчення ВОК «Основи медіації та переговорів у соціальній сфері» є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про альтернативні способи врегулювання спорів, оволодіння базовими техніками медіації та ведення переговорів, розвиток комунікативних компетентностей і навичок ненасильницької взаємодії, а також підготовка до етичного, нейтрального й професійно відповідального застосування медіаційних технологій у роботі з різними категоріями клієнтів.

Завдання ВОК:

- ознайомити з теоретичними засадами медіації, переговорного процесу та

альтернативних способів врегулювання спорів;

- навчити застосовувати базові техніки медіації (активне слухання, перефразування, робота з інтересами сторін, фасилітація діалогу);
- розвинути навички підготовки та проведення переговорів у соціальній сфері;
- сформувати здатність забезпечувати нейтральність, етичність і конфіденційність у процесі посередництва;
- удосконалити комунікативні компетентності та навички ненасильницької взаємодії;
- підготувати здобувачів освіти до професійного використання медіаційних технологій у роботі з різними категоріями клієнтів.

3. Soft skills. навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Після опанування ВОК «Основи медіації та переговорів у соціальній сфері боти» здобувачі освіти будуть:

- орієнтуватися в основах медіації та переговорного процесу як альтернативних способах розв'язання спорів;
- застосовувати базові медіаційні та переговорні технології у професійній діяльності;
- здійснювати ефективну, етичну та ненасильницьку комунікацію у взаємодії з клієнтами й партнерами;
- використовувати медіаційні підходи для підвищення якості соціальної роботи та попередження конфліктів.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАЦІЇ						
Тема 1. Медіація як спосіб врегулювання конфліктів (спорів)	14	-	2	11	1	ДС, ДБ/7
Тема 2. Нормативне регулювання медіації	16	2	2	11	1	ДС, ДБ/7
Тема 3. Світовий досвід формування державної молодіжної політики.	16	2	2	11	1	РЗ/К, ДБ/7
Тема 4. Учасники медіації	16	2	2	11	1	РЗ/К, ДБ/7
Тема 5. Особистість медіатора: правовий статус, вимоги, професійні компетентності.	14	-	2	11	1	РЗ/К, ДБ/7
Тема 6. Етичні засади процесу медіації в соціальній роботі	14	-	2	11	1	РЗ/К, ДБ/7
Тема 7. Медіаційна процедура	16	2	2	11	1	РЗ/К, ДБ/7
Тема 8. Типи переговорів та техніки переговорного процесу	14	-	2	11	1	ДС, ДБ/7
Тема 9. Медіація як соціальна послуга	16	2	2	11	1	ДС, ДБ/7
Тема 10. Особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин	14	-	2	11	1	ДС, ДБ/7
Разом за модулем 1	150	10	20	110	10	70
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Контрольна робота (за наявності)						30/Т

ІНДЗ (за наявності)						-
Інше (вказати)						-
Всього годин/Балів		10	20	110	10	

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Проаналізувати та систематизувати нормативно-правові документи відповідно до теми.

№ з/п	Тема	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАЦІЇ		
1.	Підготувати аналітичну довідку щодо сутності медіації як альтернативного способу врегулювання конфліктів та визначити її переваги й обмеження у соціальній сфері.	11
2.	Проаналізувати нормативно-правові акти, що регулюють медіацію в Україні, та визначити їх значення для професійної діяльності соціального працівника.	11
3.	Здійснити порівняльний аналіз світового досвіду розвитку державної молодіжної політики та окреслити можливості використання медіаційних підходів у роботі з молоддю.	11
4.	Охарактеризувати ролі та функції учасників медіації, визначити їх права та обов’язки у процесі врегулювання спору.	11
5.	Розробити професійний портрет медіатора, визначивши ключові компетентності, особистісні якості та етичні вимоги.	11
6.	Проаналізувати етичні дилеми, що можуть виникати у процесі медіації в соціальній роботі, та запропонувати шляхи їх вирішення.	11
7.	Скласти алгоритм медіаційної процедури із короткою характеристикою кожного етапу.	11
8.	Підготувати кейс переговорної ситуації у соціальній сфері та запропонувати стратегію її конструктивного вирішення із застосуванням відповідних технік.	11
9.	Дослідити особливості надання медіації як соціальної послуги, визначити її місце у системі соціального захисту населення.	11
10.	Підготувати есе щодо специфіки медіації в окремій сфері суспільних відносин (сімейна, шкільна, трудова, громадська тощо).	11
Всього		110

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Основи медіації та переговорів у соціальній сфері» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 26.06.2025 р. Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв’язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Основи медіації та переговорів у соціальній сфері» є залік. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента – 100 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку

рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, робота в малих групах, індивідуальна робота здобувачів освіти, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Контрольна робота проводиться у вигляді електронного тестування (30 питань по 1 балу за кожну правильну відповідь) за посиланням <https://docs.google.com/forms/d/1bXt8xg4sGN1Q0aMx9XyP6FxMAQhgx3SjVuu7rmisyPc/edit> Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Згідно із Силабусом ОК здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено залік, не може перевищувати, як правило, 100 балів.

Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до електронного журналу успішності і сумуються під час виставлення підсумкового бала з ОК.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які визначені силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право відпрацювати пропущені заняття на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Повторне складання заліків, екзаменів допускається не більше як два рази з кожного ОК: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак **академічної недоброчесності** в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки).

Підготовка здобувачів вищої освіти за **дуальною формою** здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2025р. Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчання здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: Cherneta.Svitlana@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Із вибіркових освітніх компонентів форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100. На ліквідацію академічної заборгованості (складання заліку) виносяться тестові завдання та практичні вправи, які складаються відповідно до питань, внесених на залік.

Питання заліку

1. Поняття та сутність соціального конфлікту.
2. Причини виникнення та стадії розвитку конфлікту.
3. Альтернативні способи врегулювання спорів (ADR): загальна характеристика.
4. Поняття, принципи та переваги медіації.
5. Відмінності медіації від судового розгляду та арбітражу.
6. Нормативно-правове регулювання медіації в Україні.
7. Медіація як інструмент соціальної роботи.
8. Учасники медіації: правовий статус, права та обов'язки.
9. Роль і функції медіатора у процесі врегулювання спору.
10. Професійні та особистісні якості медіатора.
11. Етичні засади медіації: нейтральність, добровільність, конфіденційність.
12. Етичні дилеми в діяльності медіатора та шляхи їх вирішення.
13. Підготовчий етап медіаційної процедури.
14. Основні етапи проведення медіації.
15. Завершення медіації та оформлення домовленостей.
16. Типи переговорів та їх характеристика.
17. Стратегії й тактики переговорного процесу.
18. Комунікативні техніки медіатора (активне слухання, перефразування, уточнення).
19. Робота з інтересами та позиціями сторін у конфлікті.
20. Ненасильницька комунікація у професійній взаємодії.
21. Управління емоціями у процесі медіації та переговорів.
22. Медіація як соціальна послуга: зміст та організаційні аспекти.
23. Особливості медіації у сімейних конфліктах.
24. Особливості медіації у трудових та освітніх спорах.
25. Перспективи розвитку медіації в соціальній сфері України.

VI. Шкала оцінювання

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним працівником, враховуючі такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів.

Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття.

Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

7 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, представляє результати виконання завдань для самостійної роботи за умови особистого представлення виконаного завдання на практичному занятті.

6 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

5 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, не завжди послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

4 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає неточності та помилки, виконує завдання для самостійної роботи.

3 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, частково виконує завдання для самостійної роботи.

2 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, не виконує завдання для самостійної роботи.

1 бал – Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних

питань та практичних завдань, однак присутній на практичному занятті та бере участь в інтерактивній взаємодії.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Законодавчі акти

1. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-IX#Text>

2. Рекомендація Rec (2002) Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/rec_2002_10_2002_09_18_1.pdf.

3. Директива 2008/52/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 року з певних аспектів медіації у цивільних та комерційних справах URL: <https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/6b6c1e2e6bad3e2fcc225745c0034f4cc/f8c093ad5cb7148bc2257d8d002488a0/> Серія ПРАВО. Випуск 82: частина 1 274 \$FILE/%D0%94% D0%B8%D1%80% D0%B5%D0%BA% D1%82%D0%B8% D0%B2%D0% B0%20%D0%84% D0%A1%20%D0% BC%D0%B5%D0%B4% D1%96%D0% B0%D1%86% D1%96%D1%8F.pdf

4. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги медіації: наказ Міністерства соціальної політики України від 03.06.2024 № 269-Н URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1159-24/ed20240603#Text>

Посібники, монографії, наукові статті

5. Європейський кодекс поведінки медіаторів. URL: <https://www.mediation-help.com/wp-content/uploads/2024/06/%D1%94vropejskij-kodeks-povedinki-mediatoriv.pdf>

6. Карпінська Н., Чернета С. Медіація як спосіб вирішення соціальних конфліктів. Ввічливість. Humanitas, 2022. № 4, С. 47–53

7. Медіація у професійній діяльності юриста. Підручник. За редакцією Наталі Крестовської, Луїзи Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 462 с.

8. Медіація.UA: тенденції, становлення, розвиток: монографія / Карпакова О. та ін. Київ: Бізнес Школа КРОК, 2021. 128 с.

9. Француз А.Й., Марина Ю.Ю. Медіація, як сучасний спосіб вирішення конфліктів в умовах військового стану. URL: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/370/317>

10. Чернета С. Ю., Карпінська Н. Ю. Правове регулювання соціальної послуги посередництва (медіації) в Україні. Ввічливість. Humanitas, 2021. Вип. 3, С. 90-97.

Інформаційні ресурси

Громадська організація «Національна асоціація медіаторів України». Офіційний сайт <https://namu.com.ua/ua/info/namu/services/>

Український центр медіаторів та переговорів. Офіційний сайт
<https://ukrmediation.com.ua/ua/vrehulivannia-sporiv/mediatory-utsm>
Платформа Mediation Help. <https://www.mediation-help.com/>